

Warszawa, dnia 25 marca 2025 r.

Poz. 272

**UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 12 marca 2025 r.

w 80. rocznicę Marszu Śmierci więźniów KL Stutthof

Mija właśnie 80 lat od ewakuacji obozu koncentracyjnego Stutthof i jego podobozów. Podczas ciężkiej zimy i w dramatycznych warunkach władze obozu wysłały na Marsz Śmierci 33 tysiące więźniów. Byli oni zmuszeni do pokonywania pieszo kilkudziesięciu kilometrów dziennie, polami, w głębokim śniegu i na mrozie sięgającym $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Więźniów nieludzko traktowano, byli głodni, zmarznięci i umierali z wyczerpania po drodze lub byli mordowani, kiedy zostawali z tyłu z braku sił, odziani tylko w obozowy pasiak. Ich ciała hitlerowcy porzucali w przydrożnych rowach i na polach. Historycy szacują, że trwający 46 dni Marsz Śmierci pochłonął 17 tysięcy ofiar.

Warto podkreślić, że po przekroczeniu przedwojennej granicy Wolnego Miasta Gdańska więźniowie uzyskiwali wsparcie ze strony miejscowej ludności, która karmiła ich i pomagała organizować uciezki. Dzięki wsparciu Kaszubów z kolumn marszowych udało się uciec około 2 tysiącom osób. Marek Dunin-Wąsowicz, więzień KL Stutthof i uczestnik Marszu Śmierci, wspominał po latach pomoc ludności kaszubskiej: „Traktowano nas jak rodzone dzieci. Wszystko dla nas było. [...]. Takiej solidarności międzyludzkiej nie spotkałem nigdy w życiu. Naród kaszubski tyle przeżył, [...] a potrafił się tak wspaniale zachować. Nigdy w życiu nie spotkałem czegoś podobnego [...]”. Ludność m.in. Pruszcza Gdańskiego, Straszyna, Niestępowa, Miszewa, Pomieczyna, Łębna, Strzeczca, Żukowa czy Luzina oprócz udzielania pomocy brała także pod opiekę dzieci, które rodziły więźniarki, oraz dbała o godny pochówek przynajmniej części ofiar ewakuacji KL Stutthof i do dzisiaj pielęgnuje pamięć o nich.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża wdzięczność ludności Kaszub, która wspierała więźniów, często z narażeniem własnego życia. Niech jej bohaterские postępowanie będzie wzorem do naśladowania i przypomnieniem, że wobec ludzkiej krzywdy nie wolno przechodzić obojętnie.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 80. rocznicę Marszu Śmierci oddaje hołd wszystkim ofiarom tej haniebnej zbrodni i wzywa do ich godnego upamiętniania.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *M. Kidawa-Błońska*